

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.02.1969, sp. zn. 4 Cz 11/69, ECLI:CZ:NS:1969:4.CZ.11.1969.1

Číslo: 40/1970

Právní věta: Vypořádání ve smyslu § 142 o. z. se provádí jako vypořádání v širším slova smyslu, v jehož rámci se přihlíží např. i k tomu, zda a do jaké míry některý z dřívějších podílových spoluvlastníků zhodnotil společnou nemovitou věc investicemi apod.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.02.1969

Spisová značka: 4 Cz 11/69

Číslo rozhodnutí: 40

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Podílové spoluvlastnictví

Předpisy: 40/1964 Sb. § 142

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 40/1970 sb. rozh.

Vypořádání ve smyslu § 142 o. z. se provádí jako vypořádání v širším slova smyslu, v jehož rámci se přihlíží např. i k tomu, zda a do jaké míry některý z dřívějších podílových spoluvlastníků zhodnotil společnou nemovitou věc investicemi apod.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 28. 2. 1969, [4 Cz 11/69](#).)

Navrhovatel, který byl vlastníkem ideálních tří čtvrtin domku čp. 421 v R., navrhl, aby soud zrušil podílové spoluvlastnictví k domku a přikázal mu podíl odpůrce za přiměřenou náhradu.

Okresní soud v Šumperku zrušil rozsudkem z 22. 11. 1967 podílové spoluvlastnictví účastníků k domku čp. 421 p. R. se stavební parcelou č. 528 a zahradou č. 39/15, celou nemovitost přikázal do vlastnictví odpůrci a uložil mu, aby zaplatil navrhovateli náhradu za jeho spoluvlastnický podíl 39 614,70 Kčs.

K odvolání navrhovatele změnil krajský soud v Ostravě rozsudkem z 27. 2. 1968 rozsudek okresního soudu tak, a že celou nemovitost přikázal do vlastnictví navrhovateli a uložil mu, aby zaplatil odpůrci náhradu za jeho spoluvlastnický podíl 13 204,90 Kčs. K odůvodnění svého odlišného stanoviska uvedl krajský soud, že navrhovatel je většinovým spoluvlastníkem a skýtá záruku, že se bude řádně starat o

matku účastníků, které v domku zajistí doživotní bydlení, zatímco odpůrce se s ní nesnáší. Podnikový byt v Š., který má dostat navrhovatel, bude přidělen odpůrci, takže mu bude takto zajištěno bydlení, které dosud má v domku čp. 421 v R. Tvrzené investice v hodnotě 17 000,- Kčs může odpůrce požadovat podle krajského soudu soudní cestou, jestliže se jinak nedohodne s navrhovatelem.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl rozsudkem krajského soudu porušen zákon a zrušil jej.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 141 o. z. se spoluvlastníci mohou dohodnout o zrušení spoluvlastnictví a o vzájemném vypořádání; nedojde-li k dohodě, zruší spoluvlastnictví a provede vypořádání - podle ustanovení § 142 o. z. - na návrh některého spoluvlastníka soud.

Z této zákonné úpravy vyplývá, že se zrušením podílového spoluvlastnictví - ať již dohodou spoluvlastníků či rozhodnutím soudu - je nerozlučně spojeno vypořádání spoluvlastníků, jejichž práva byla zrušením spoluvlastnictví dotčena. Smyslem tohoto vypořádání - jmenovitě tehdy, jde-li o zrušení spoluvlastnictví příkázáním věci za přiměřenou úhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům (§ 142 o. z., třetí věta) - není jen poskytnutí přiměřené náhrady za spoluvlastnický podíl (spoluvlastnické podíly), ale vyřešení všech vztahů, které se vytvořily mezi podílovými spoluvlastníky v souvislosti s existencí podílového spoluvlastnictví, popř. které se vytvářejí mezi dřívějšími podílovými spoluvlastníky v souvislosti se zrušením podílového spoluvlastnictví. Se zřetelem k tomu se toto vypořádání provádí jako vypořádání v širším slova smyslu, v jehož rámci se přihlíží např. i k tomu, zda a do jaké míry některý z dřívějších spoluvlastníků zhodnotil společnou nemovitou věc investicemi apod. Bylo by přece nelogické, aby ten, kdo zhodnotil nemovitou věc, která mu byla při zrušení podílového spoluvlastnictví příkázána za přiměřenou náhradu, nejprve poskytoval ostatním dřívějším spoluvlastníkům náhrady vypočítané z hodnoty společné nemovité věci včetně jím provedeného zhodnocení, a aby potom - event. v jiném občanském soudním řízení - uplatňoval proti ostatním dřívějším spoluvlastníkům nároky na úhradu poměrné části nákladů na toto zhodnocení.

Jestliže tedy v daném případě namítal odpůrce, že investoval do domku, který byl v podílovém spoluvlastnictví účastníků, značnou částku (kolem 17 000,- Kčs), nemohl soud ponechat tuto otázku neřešenou v tomto řízení a odkázat odpůrce na další jednání s navrhovatelem, popř. na zahájení dalšího řízení před soudem.

Krajský soud v Ostravě, který nepostupoval tak, jak je uvedeno v odůvodnění tohoto rozsudku, porušil zákon v ustanovení § 142 o. z.